

حسابرسی پایداری

معصومه امیری

در دنیای کنونی، پایداری تنها یک واژه پرآوازه نیست، بلکه جنبه‌ای حیاتی از عملیات کسب‌وکار است. حسابرسی پایداری ابزاری قدرتمند است که شرکتها را برای ارزیابی عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی خود و شناسایی فرصتهای بهبود رویه‌های پایداری، توانمند می‌سازد. در این مقاله، چستی حسابرسی پایداری، دلیل ضرورت آن برای شرکتها، محیط‌زیست و حقوق انسانی و چارچوب قانونی پیرامون آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

حسابرسی پایداری چیست؟

حسابرسی پایداری یک ارزیابی جامع از عملیات، سیاستها و رویه‌های شرکت برای شناسایی فرصتهایی برای بهبود و افزایش پایداری سازمان است. این شامل ارزیابی آثار زیست‌محیطی فعالیتهای شرکت، تعیین رویه‌های شرکت در زمینه مسئولیت اجتماعی، بهبود رویه‌های اجتماعی و تقویت عملکرد مالی شرکت می‌شود.

حسابرسی پایداری چگونه زنجیره تامین را تقویت و صرفه‌جویی مالی ایجاد می‌کند

یکی از دلایل اصلی ضرورت حسابرسی پایداری برای شرکتها این است که می‌تواند به شناسایی ناکارآمدیها در عملیات شرکت کمک و صرفه‌جویی مالی ایجاد کند. برای مثال، حسابرسی پایداری ممکن است فرصتهایی برای ذخیره انرژی، کاهش ضایعات یا ذخیره آب شناسایی کند. شرکتها با پیاده‌سازی تغییرات در جهت کاهش اثر زیست‌محیطی خود، می‌توانند در صورت‌حسابها صرفه‌جویی کرده و هزینه‌های عملیاتی عمومی را کاهش دهند.

همچنین، حسابرسی پایداری می‌تواند به شرکتها در حفظ مجوز اجتماعی فعالیت کمک کند. مصرف‌کنندگان به‌طور روزافزون نسبت به آثار تصمیمهای خرید خود بر محیط‌زیست و اجتماع آگاه می‌شوند. شرکتها با بهبود رویه‌های پایداری خود می‌توانند اعتبار خود را ارتقا داده و برای مشتریان، کارکنان و دیگر ذینفعان اعتماد ایجاد کنند.

دارد که شرکتها را ملزم می‌کند درباره رویه‌های پایداری خود گزارش بدهند. رهنمود گزارشگری پایداری شرکتها^۱ (CSRD) که در ژانویه ۲۰۲۳ اجرایی شد، شرکت‌های بزرگ را ملزم می‌کند که درباره رویه‌های پایداری خود، از جمله آثار زیست‌محیطی آنها، مسئولیت اجتماعی و رویه‌های راهبری، گزارش دهند. این امر برای سرمایه‌گذاران، ذینفعان و عموم مردم، شفافیت بیشتر نسبت به رویه‌های پایداری شرکت را فراهم می‌کند. از این گذشته، کمیسیون اروپا پیش‌نویس رهنمود راستی‌آزمایی پایداری شرکتها^۲ (CSDD) را در سال ۲۰۲۲ تهیه کرد که شرکتها را ملزم می‌کند آثار زیست‌محیطی و اجتماعی بر زنجیره تامین را ارزیابی و تعیین کرده و برای آن چاره‌اندیشی کنند. این رهنمود به جنبه‌های مشابه با قانون زنجیره تامین آلمان پرداخته و در زمان اجرایی شدن، باید به قوانین ملی انتقال یابد. در مقایسه با تعهدهای ملی، اتحادیه اروپا مسئولیت مدنی شرکت‌هایی که رهنمود راستی‌آزمایی پایداری شرکتها را رعایت نمی‌کنند را افزایش می‌دهد.

نتیجه‌گیری

در نتیجه، حسابرسی پایداری ابزاری ضروری برای شرکت‌هایی است که در نظر دارند رویه‌های پایداری خود را بهبود ببخشند. حسابرسی پایداری می‌تواند به شرکتها در صرفه‌جویی مالی، حفظ مجوز اجتماعی فعالیت، محافظت از حقوق انسانی، رعایت تعهدهای قانونی و سود رساندن به محیط‌زیست کمک کند. با معرفی قوانینی مانند قانون زنجیره تامین آلمان و رهنمود گزارشگری پایداری شرکتها که به‌زودی منتشر خواهد شد، حسابرسی پایداری در سال‌های پیش‌رو اهمیت بیشتری خواهد یافت.

پانوشته‌ها:

- 1- Supply Chain Act
- 2- European Union (EU)
- 3- Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)
- 4- Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDD)

منبع:

- What is a Sustainability Audit? Qualifyze.com, 22 May 2023

ارتباط بین حسابرسی پایداری و حقوق انسانی

افزون بر این، حسابرسی پایداری می‌تواند به محافظت از حقوق انسانی کمک کند. بسیاری از شرکتها در مناطقی فعالیت می‌کنند که نقض حقوق بشر متداول است؛ از جمله نیروی کار اجباری و کودکان کار. با انجام حسابرسی پایداری، شرکتها می‌توانند این مسایل را شناسایی، به آنها رسیدگی و تضمین کنند که عملیات آنها موجب نقض حقوق انسانی نمی‌شود. همچنین، نسبت به چندین جنبه از حسابرسی پایداری اجتماعی، مانند خشونت در محل کار و آزار یا تبعیض جنسیتی، باید رویکردی با خردمندی استثنایی پیش گرفته شود. این رویکرد خردمندانه به انجام مصاحبه با کارگران در طول حسابرسی پایداری اشاره دارد. بنابراین مصاحبه با کارگران بخش عظیمی از این حسابرسیها را شکل داده و فرهنگ، دین و اصول اخلاقی مختلف را در نظر می‌گیرد. پرسشهایی که از کارکنان پرسیده می‌شود، مربوط هستند و می‌توانند از کارکنان در برابر این‌که با آنها به شیوه‌ای غیرانسانی رفتار شود، محافظت کنند.

مزایای حسابرسی پایداری برای محیط‌زیست

حسابرسی پایداری می‌تواند همچنین با کاهش اثر عملیات شرکت بر منابع طبیعی، برای محیط‌زیست مفید باشد. شرکتها با شناسایی فرصتهایی برای ذخیره انرژی، کاهش ضایعات یا ذخیره آب می‌توانند میزان انتشار کربن خود را کاهش داده و از اثر مخرب خود بر محیط‌زیست بکاهند. با توجه به نیاز فوری به رسیدگی به تغییرات آب‌وهوا و دیگر چالشهای زیست‌محیطی، این امر اهمیت ویژه‌ای دارد.

چالشهای قانونی پیش‌رو

در زمینه رویه‌های پایداری، تعهدهای قانونی هم وجود دارند که شرکتها باید به آن پایبند باشند؛ برای مثال در آلمان، قانون زنجیره تامین^۱ که در ژانویه ۲۰۲۳ اجرایی شد، شرکت‌های دارای بیش از ۳۰۰۰ کارمند را ملزم می‌کند در زمینه زنجیره‌های عرضه خود بررسیهای ویژه‌ای انجام دهند تا ریسکهای حقوق انسانی را کاهش دهند. قصور در رعایت قانون می‌تواند منجر به جریمه‌های سنگینی مانند تحریمهای پولی یا محرومیت از کمکهای دولتی شود.

در سطح اتحادیه اروپا^۲ (EU)، پیشرفتهای قانونی وجود